

MOST — PUNTE — HÍD

A MAI SZLOVÁK IRODALOMBÓL

MILAN RÚFUS

Hegyi szántó

*Gyermekkorom orkánvert parasztja,
mi maradt belőlünk?
Mondd, mi lett velünk?*

*Kevés maradt, igen kevés. Kevés:
árny, dőlt fa, tört gyűrű.*

*De itt még fennmaradt.
Itt küzd vele a kő, a fű.
Mert a kenyérnek veríték itt az ára,
s kell még a hűség, így kívánja
a lyukas nyomor. Innen a vásár menekül.*

*Itt férfi kell, ki szótlán, mint a zuzmó,
kőből is morzsol egy csipetnyi lisztet,
s elég neki.*

*Utoljára az alázkodik,
Aki tudja, mi az alázat ára,
s mi a dícséret lyukas garasa.*

*A lázadás
a hegyekbe szökött. Itt halni, egyedül.
Szántók. Gyászpántlikák.*

Béke velünk.

Ablak

*Az ablak, melyen át gyermekkorod világát
megláttad, piciny volt, akár
a holtak nyelve alá tolt obulus. Poros üvegein,
mint pergameneken
bőnaészted családfádat.*

*Te vagy, igen.
Tudod, honnan jössz. Tudom, mi a neved.
Ennyi az egész. Egy tiszta könny
az ölelő úr sötét ábrázatán.*

*Sok ez? Kevés?
Mit válaszolsz?*

*Hogy alvás előtt a kisgyerek
legalább ujheggyel érinteni kívánja
az anyja testét.*

Ballada az állatok lelkéért

I.

*Aki hallotta, hogy a korál előtti csendben
hogyan zihál az orgona fujtatója,
tudja, hogy mint bármi más, munka az ének is.*

*Nincs nyugalom. Igavonó ökrök horpasza
emelkedik, apad: egy pillanat,
s felbőg az orgona.*

*Sipjai remegni fognak az erő alatt, mely
öntudatlan él — s csak mellékesen
gördít követ a világ talapzatába,
míg másról álmodik.*

*Ó, hallgatag fejek, szarvvá keményült
babékoszorúk, mert nem ízlik nekik a dicsőség.*

II.

*Jaj, mennyi kint a szó! Istenek s állatok
méltó osztályrésze:
a csönd az úr a mélyben.*

*Öröm, halál,
fájdalom és szeretet.*

*Atyánk,
a hallgatás négy csomójára kötsz bennünket,
mint hálóját a halász. Költöm,*

*a szó sima halacskája zsákmány csupán.
Kavicssal ütnéd le a csillagot?*

*Nem éri el a csönd mélyét sem:
a néma négy lábúak otthonát.*

(Koncsol László fordításai)

Milan Rúfus — 1928. december 10-én, Závažná Porubán született. A pozsonyi bölcsészkar elvégzése után a szlovák tanszék előadója lett, s máig ott dolgozik. Rúfus a modern szlovák líra egyik legjelentősebb alakja. 1970-ben megkapta a csehszlovák Állami díjat. Könyvei az 1956-os *Až dozrieme*, az 1968-as *Zvony c. verses és a Človek, čas a tvorba* című esszékötet. 1969-ben jelent meg *Triptych*, valamint *Štyri epištoly k l'ud'om* című könyve.